

TAPETOINTIVINKIT

MALLI- JA PAINOSNUMERO

Tapettirullan alareunaan on merkitty malli- ja painosnumero (esim. 68631, painos 40). Rullan mitta 11,2 m tai 10,05 m, kohdistustieto (tasa- tai vuorokohdistus), sekä kuviosovituksen mitta (esim. 44 cm). Eri painosten välillä saattaa olla pieniä väri vaihteluita, sillä kunkin painoerän värit sekoitetaan käsityönä. Siksi on syytä varmistaa, että samaan huoneeseen tulevat tapettirullat ovat samaa painoerää.

POHJATYÖT

Tapetoitavan seinäpinnan on oltava mahdollisimman tasainen ja tasavärinen. Erityisesti pienet kohoumat näkyvät paperitapetin läpi yllättävän selvästi, samoin kuin pinnan epätasainen tai tumma väritys. Tapetin voi useimmiten asentaa vanhan, hyvin kiinni olevan paperitapetin päälle, mutta alle jäävän tapetin saumakohdat kannattaa hioa tasaiseksi. Mahdolliset repeämät paikataan esimerkiksi revityillä, liisteröidyillä paperisuikaleilla. Hyvä vaihtoehto on myös tapetoida seinä ensin alus- eli makulatuuritapetilla. Muovipintainen tai kohokuvioinen tapetti täytyy poistaa ennen tapetointia, sillä näiden päällä paperitapetti ei pysy.

Irrota tarvittaessa listat ja sähkörasioiden kannet. Varmista, että sähköt on kytketty pois huoneiston sulaketaulusta. Sähkörasioiden johdot on hyvä teipata mahdollisimman litteäksi ennen työn aloittamista (HUOM! Muista sähköturvallisuus, ole yhteydessä ammattilaiseen, jos olet epävarma). Listojen irrottamista täytyy harkita tapauskohtaisesti, sillä kovin vanhoja listoja ei useimmiten kannata poistaa. Silloin tapetti rajataan listan reunaa vasten siten, että tapetin reuna kääntyy hieman listan puolelle, ja tapetin ja listan välinen rako sulkeutuu siististi. Rajausta viimeistellään listan reunaa pitkin terävällä mattoveitsellä. Leikkamisen apuna kannattaa käyttää metallilastaa, pitkää viivotinta tai linjaria.

Uusi kipsilevyseinä tasoitetaan huolellisesti ja pohjamaalataan ennen tapetointia. Tämä helpottaa paitsi asennustyötä, myös tapetin poistoa aikanaan. Maalina kannattaa käyttää nimenomaan pohjamaaliksi tarkoitettua tuotetta. Huokoinen kuitulevy on hyvä liisteröidä kauttaaltaan ennen tapetointia. Muussa tapauksessa levy saattaa tapetointivaiheessa imeä tapetin liisterin itseensä, eikä tapetti kiinnity kunnolla. Levyjen saumakohtiin liisteröidään paperinauhaa tai paperisuikaleita repeilyn estämiseksi. Tasaisempi, vaalea pohja syntyy makulatuuritapetin avulla. Huokoisen kuitulevyn voi myös päällystää pinkopahvilla. Pinkopahville tapetoitaessa paperitapetin ei anneta vettyä, vaan se kiinnitetään heti liisterin levittämisen jälkeen. Näin tehdään siksi, että tapetin ja pinkopahvin täytyy kastua ja kuivua samassa tahdissa. Pinkopahvi kupruilee liisterin vaikutuksesta,

mutta kiristyy kyllä kuivuessaan takaisin paikoilleen. Maalattu lastulevyseinä on hyvä tasoittaa ennen tapetointia tasoitetapetilla tai makulatuuritapetilla. Saumakohdat ylitetään lasikuituvahvisteisella saumanauhalla tai tukevalla paperinauhalla, sillä lastulevyt elävät voimakkaasti ilmankosteuden vaihteluissa. Voimakkaasti imevät betoni- ja rappauspinnat täytyy pohjamaalata ennen tapetointia. Vanhoille maalatuille kiviseinille riittää kolojen tasoittaminen ja kevyt hionta.

Tapettivuodot asennetaan puskusaumalla, eli reunat tiiviisti vastakkain. Joskus saumakohtiin muodostuu silti pienen pieniä rakoja, vaikka tapetointityö olisi tehty huolellisesti. Tätä voi ennakoida maalaamalla seinään tapetin pohjaväriin sävyiset raidat niihin kohtiin, joihin tapettivuotien väliset saumat tulevat osumaan. Toinen vaihtoehto on käyttää pientä limisaumaa, jossa seuraava tapettivuota asennetaan aina 1-2 mm edellisen päälle. Erityisesti pinkopahville asennettaessa on suositeltavaa käyttää limisaumaa.

TAPETOINTIJÄRJESTYS

Tapetointi on syytä aloittaa oviseinältä, ikkunan vierustalta tai jostain muusta huomaamattomasta paikasta. Nurkat voi ylittää kokonaisella tapettivuodalla, jos nurkat ovat suorat ja ylimenevä osuus on riittävän kapea. Toinen, usein helpompi vaihtoehto on halkaista tapettivuota pitkittäin ennen liisteröintiä siten, että vuota jatkuu 2-3 cm nurkan yli. Tapetointia jatketaan halkaistun vuodan toisella puolikkaalla nurkan jälkeen. Näin nurkan jälkeiselle seinälle saadaan suora alku, ja pienet vinoudet katoavat tapetin kuvioihin. Vuodanpuolikkaat saattavat mennä osin pusku- ja osin limisaumaan, mutta tätä ei yleensä valmiista seinästä juurikaan huomaa. Nurkan muotoilussa voi varovasti käyttää apuna tukevaa pahvinpalaa.

Jos huone tapetoidaan kauttaaltaan, täytyy viimeinen tapettivuota leikata usein muita kapeammaksi. Tällainen kohta kannattaa suunnitella näkymättömään paikkaan, esimerkiksi oven päälle tai kiinteän kalusteen viereen. Limisaumaa käytettäessä myös tapetoinnin suunnalla on merkitystä. Ikkunasta pois päin tapetoitaessa vuodot asetetaan siten, että seuraava vuota tulee aina edellisen päälle. Tällöin tapetin paperinväriäinen reuna saattaa korostua häiritsevästi. Näin on erityisesti, jos valittu tapettimalli on hyvin tumma. Ikkunaan päin tapetoitaessa saumakohdan pieneen harjanteeseen saattaa puolestaan muodostua varjo. Tapetointisuunta täytyy siksi valita huone- ja mallikohtaisesti.

Pihlgren ja Ritola -tapettimallistossa on myös yksittäisiä reunallisia tapettimalleja. Näistä malleista toinen reunaosa leikataan pois ennen tapettivuodan liisteröintiä. Vuodot tapetoidaan limisaumalla siten, että leikkaamaton reuna jää aina seuraavan tapettivuodan alle.

KUVIOSOVITUS

Tapetin kuviot sovitetaan joko tasa- tai vuorosovituksella. Vuotia vierekkäin tarkasteltaessa tasakohdistuksessa kuvio jatkuu aina samasta kohdasta, vuorosovituksessa kuvio jatkuu puolikkaan kuviokorkeuden verran alempana tai ylempänä. Tämä täytyy huomioida tapettia leikattaessa. Katso aina ennen tapetin leikkaamista, että kuvio jatkuu oikeasta kohdasta.

APULINJA

Pystysuoran apulinjan voit merkitä seinään vatupassin tai luotilangan avulla. Tämä viiva kannattaa merkitä seinään esim. lyijykynällä, jolloin saat kohdistettua ensimmäisen tapettivuodan ilman apuvälineitä. Suora on hyvä piirtää välillä uudestaan tapetoinnin edetessä, erityisesti ikkuna- ja oviaukkojen ja nurkkien jälkeen. Myös linjalaser on oivallinen apuväline tapetoinnissa. Perinnekohteissa tapettia ei aina ole mahdollista asentaa luotisuoraan, tällöin vertailukohtana voi käyttää vaikkapa ikkuna- tai oviaukkojen pystylinjoja.

TAPETIN LEIKKAAMINEN

Tapettivuodan leikkaaminen onnistuu parhaiten terävällä mattoveitsellä tai erityisellä tapettileikkurilla. Apuna voit käyttää pitkää viivoitinta tai suorakulmaa. Tapetointipöytä helpottaa liisteröintiä ja asennustyötä, mutta tarkoitukseen soveltuu hyvin myös riittävän pitkä, tukeva pähvialusta. Kun viimeistelet tapetin reunoja seinällä, muista vaihtaa matto- tai katkaisuveitsen terää riittävän usein, äläkä leikkaa vastaliisteröityä märkää tapettia. Odota, että liisteri ja tapetti kuivuvat hieman. Oikea leikkausajankohta löytyy kokeilemalla. Voit myös odottaa, että liisteri on täysin kuivaa, mutta varmista silloin ettei tapetti ole vahingossa liimautunut listoihin, kattoon tai lattiaan.

LIISTERI JA LIISTERIN LEVITYS

Sekoita liisterijauhe veteen valmistajan ohjeiden mukaisesti. Käytä vain paperitapetille sopivaa liisteriä (esim. metyyliiselluloosaliisteri, perunajauholiisteri tai vehnäjäuholiisteri). Pihlgren ja Ritola -tapeteille kannattaa käyttää tehtaan omaa, perinteistä tapettiliisteriä. Liisterin oikea koostumus muistuttaa paksuhkoa kiisseliä. Tapettivuodan reunat liisteröidään huolellisesti ja ohuelti. Parhaiten reunojen liisteröinti onnistuu, kun liisteri levitetään keskeltä reunoille suuntautuvien ristikkäisten vedoin, hieman vuodan reunojen yli. Muista pitää tapettivuodasta tukevasti kiinni kun liisteröit. Tapetointipöytä tai -alusta puhdistetaan huolellisesti mahdollisista liisterijäämistä ennen seuraavan vuodan leikkaamista. Liisteröityä vuotaa voi myös katsoa viistosti valoa vasten, jolloin liisteröimättömät kohdat näkyvät selvästi. Sopiva määrä liisteriä löytyy kokeilemalla, minkä vuoksi tapetointia voi olla hyvä harjoitella ensin johonkin huomaamattomaan kohtaan.

LIISTERÖIDYN TAPETIN KÄSITTELY

Liisteröity tapetti on haurasta, minkä vuoksi sitä on käsiteltävä varovasti ja rauhallisesti. Käsittelyn helpottamiseksi tapettivuota voidaan taittaa löyhästi ala- ja yläosastaan siten, että liisteripuolet tulevat vastakkain. Taitokset avataan lähellä seinää yläosasta aloittaen.

Jos kuvioden kohdistaminen ei onnistunut kerralla, voi tapettia välittömästi kiinnittämisen jälkeen liu'uttaa varovasti seinäpintaa pitkin oikealle paikalleen. Liu'uttaminen tapahtuu molemmilla käsillä varovasti vetäen, vain muutamia millimetrejä kerrallaan. Voit myös varovasti irrottaa vuotaa seinästä ja asetella sitä uudestaan, jos toimit nopeasti.

TAPETTIHARJA

Paperitapetti täytyy aina kiinnittää tarkoitukseen valmistetulla pehmeällä tapettiharjalla, ei koskaan muovi- tai metallilastalla. Varmista aina ennen uuden vuodan kiinnittämistä, että tapettiharja on puhdas eikä siihen ole vahingossa sotkeutunut liisteriä.

TAPETOINTI OVI- JA IKKUNA-AUKKOJEN KOHDALLA

Kun saavut ikkuna- tai oviaukon kohdalle, voit joko leikata tapettivuodan muotoonsa ennen liiströintiä (jos listat ovat paikoillaan) tai tapetoida suoraan aukon ylitse (jos aukossa ei ole listoja tai muita kohoumia). Silloin tapettia ei leikata aukon muotoon, vaan liisteröity vuota kiinniteään suoraan aukon ylitse. Yli menevä osa leikataan terävällä mattoveitsellä, kun liisteri on täysin kuivaa. Mittaa seuraavaksi aukkojen ylä- ja alapuolelle tarvittavien vuotien pituudet, ja kiinnitä tavalliseen tapaan. Myös irrotettujen sähkörsioiden kohdat kannattaa ylitapetoida, ja leikata reiät mattoveitsellä jälkikäteen. Oikean leikkauskohdan voi merkitä tapettiin veitsellä tai pienellä kynämerkinnällä. Leikkaa aukot vasta kun liisteri on täysin kuivaa.